

ROK VÍRY VRCHOLIL PRO KATECHETY POZVÁNÍM DO ŘÍMA

K VRCHOLNÝM SETKÁNÍM ROKU VÍRY PATŘILA POUŤ KATECHETŮ DO ŘÍMA KE HROBU SVATÉHO PETRA, SPOJENÁ S OSLOVOU DNE KATECHETŮ (29. ZÁŘÍ 2013). SLAVNOSTNÍ MŠI SVATÉ NA SVATOPETRSKÉM NÁMĚSTÍ, KTERÉ SE ZÚČASTNILO NA DVACET TISÍC KATECHETŮ ZE VŠECH KONTINENTŮ, PŘEDSEDAL PAPEŽ FRANTIŠEK. TĚTO POUTI PŘEDCHÁZEL MEZINÁRODNÍ KATECHETICKÝ KONGRES (26.–28. ZÁŘÍ) PRO PRACOVNÍKY NÁRODNÍCH A DIECÉZNÍCH KATECHETICKÝCH CENTER, POŘÁDANÝ KONGREGACÍ PRO NOVOU EVANGELIZACI. NABÍZÍME VÁM HLAVNÍ MYŠLENKY Z ÚVODNÍHO REFERÁTU A CELÝ TEXT PROMLUVY PAPEŽE FRANTIŠKA, KTEROU PRONESL NA AUDIENCI KONANÉ V RÁMCI KATECHETICKÉHO KONGRESU V PÁTEK 27. ZÁŘÍ.

Katecheze v kontextu Nové evangelizace

Výběr myšlenek z úvodního referátu kardinála Rina Fisichelly, prezidenta Papežské rady pro novou evangelizaci:

Vztah mezi katechezí a novou evangelizací byl již několikrát pojmenován v církevních dokumentech, zejména jde o adhortaci *Evangelii nuntiandi*, vydanou papežem Pavlem VI. v roce 1975. Cílem kongresu je proto pouze upozornit na příčiny problémů a na cesty, které je třeba v nejbližší budoucnosti v této oblasti připravit.

Podle *Evangelii nuntiandi* je katecheze součástí evangelizace. Ta je nutnou podmínkou pro život církve, její určující podmínkou je hlásání evangelia. Katecheze je především součástí služby Božímu slovu, které je hlášáno, a sice jako zvláštní etapa evangelizace (srov. EN 23). Ze vztahu mezi evangelizací a katechezí vyplývá, že pokud se změní základní koncepce evangelizace, musí se to projevit i v katechezi.

Evangelizace musí brát v úvahu změny ve společnosti, zejména její měnící se kulturu, ke které dnes patří tyto projevy: mohutný nástup vizuální kultury, jež má přednost před slovem; moderní člověk raději naslouchá svědkům než učitelům (naslouchá-li učitelům, pak proto, že jsou svědky); svoboda, autonomie, odpovědnost, složitost vztahů, globalizace apod. vedou ke **ztrátě identity člověka**.

Tento kulturní kontext má vliv i na věřící: mezi nimi se setkáváme stále častěji s nedostatečným vědomím identity věřícího člověka, s lhostejností k účasti na životě společenství, s chybějícím smyslem pro příslušnost k církvi, s relativismem ve vztahu k obsahu víry a ke křesťanské morálce. Tyto skutečnosti jsou důsledkem stále rychleji mizejícího křesťanského prostředí, a to zejména v zemích se starobylou křesťanskou tradicí. Prvním úkolem nové evangelizace proto je zaměřit se na oživení křesťanské víry těch, kteří jsou nejbližší společenství.

Katecheze ve službě nové evangelizace se má stát nástrojem křesťanského společenství k setkání s věřícími, a také s těmi, kteří hledají smysl života. Jejím úkolem je pomoci rozlišit oheň víry tak, aby se mohli o svoji víru opřít zejména v období nejistoty. Katecheze jim má zprostředkovat nejen hlubší porozumění Božím tajemstvím, ale zejména **posílení jejich křesťanské identity** v procesu vypořádávání se s novým vývojem kultury a ducha doby a pomoci jim obhájit sobě samým smysl křesťanství.

Katechezí totiž církev nejen nabízí křesťanům plody rozvoje víry, která roste v průběhu staletí stále hlubším chápáním tajemství, ale spolu s tím je věřícím nabízena možnost posílit křesťanskou identitu. Katecheze je v životě církve specifickým prostředím, kde je možné společně ověřovat vývoj nauky, pastorační praxi společenství a růst jednotlivých věřících.

Misijní dimenze katecheze klade odpovědnost na ty, kdo se věnují formaci katechetů. Tato formace nemůže oddělovat obsah víry od života, ale spojuje ho s potřebou každého pokřtěného přijmout povolání k evangelizaci. To zahrnuje: znalost obsahu víry způsobem úměrným rozvoji člověka a jeho svědectví. Ve skutečnosti se jedná o porozumění novosti křesťanství. Ptejme se, kolik pozornosti věnujeme v katechezi utváření vědomí nového života, který jsme dostali od Krista ve křtu a v němž jsme byli přijati za syny a dcery Boží. Tato **novost života v Kristu** je ústředním tématem nové evangelizace, aby křesťanství bylo

schopno ovlivnit životy lidí v této době. Je třeba ukázat nový život v Kristu jako nalezení smyslu života. Katecheze tak ukazuje na důvody, které jsou základem pro křesťanské svědectví, pro **křesťanský životní styl**.

V praxi se někdy zdá, že veškeré naše síly spotřebují katecheze zaměřené k iniciačním svátostem (první svaté přijímání, bířmování). Vedle toho máme **modely katecheze**, které jsou součástí katechumenátu a také modely „trvalé“ katecheze, jejichž účelem je prohloubení a upevnění víry křesťanů. Toto **rozlišení** bývá na jedné straně vnímáno jako komplikace, na straně druhé však respektuje potřeby víry samotné, která vyžaduje poznání a důslednost.

Jednou z hlavních dimenzí nové evangelizace je pozornost **procesu předávání stylu života z víry**. Můžeme pozorovat různé projevy krize současné podoby prožívání víry: ústřední roli v tomto procesu již nehraje rodina, pokřtění křesťané popírají svoji víru a odcizují se evangelium i společenství. Na druhou stranu narůstá počet těch, kteří se stávají křesťany až v dospělosti. I oni se potřebují nejprve setkat s prvním hlásáním s ohledem na různé okolnosti jejich života, tak aby představení tajemství Ježíše Krista nebylo roztrženo a víra byla systematicky komunikována. Nezastupitelnou roli v tom má společenství křesťanů, které by nemělo dopustit, aby katechumeni zůstali osamoceni, ale mělo by jim pomoci objevovat hodnotu víry a přijmout ji svobodně, vědomě a opravdově jako závazek. K tomu je třeba, aby církev věnovala pozornost i těm, kteří věří, a pomáhala jim prohlubovat, posilovat a oživovat jejich víru (EN, č. 54).

Nesmíme mít strach prezentovat radikálnost křesťanské víry, která je novým životem nabízeným křtem. **Dříve** však, než bude řeč o následování cestou přikázání a blahoslavenství, je důležité mít **vědomí o životě z milosti, která je nám darována**. Dar Božího života a lásky, který se stává viditelným a také výzvou, abychom postavili svůj život na Kristu. Katecheze směřuje k životu ze křtu jako výrazu uřednictví těch, kdo se zrekli hříchu a žijí novým životem. V této souvislosti je třeba se vrátit ke Slovu Božímu, které má pro nás zásadní význam a hodnotu jako základ naší víry (srov. Dei Verbum, čl. 8: „A tak Bůh, který kdysi promluvil, nepřestává mluvit se Snoubenkou svého milovaného Syna a Duch Svatý, skrze kterého zaznívá živý hlas evangelia v církvi a skrze ni ve světě, uvádí věřící do veškeré pravdy a působí, aby v nich Kristovo slovo přebývalo v celém svém bohatství.“).

Katecheze hraje v naznačeném procesu primární roli. Je třeba obnovit a hledat vhodné způsoby, aby evangelium bylo vnímáno jako **Boží slovo, které zachraňuje**, a naplnily se tak přísliby samého Písma.

V katechezi jsou těmi prvními, od nichž se žádá, aby pochopili, co je zde v sázce, biskupové. Mají předkládat křesťanskou nauku způsobem odpovídajícím potřebám doby, ve které žijeme. Mají působit takovým způsobem, že Boží slovo poroste uprostřed našeho lidu, aby se chápání Písma v trvalé tradici církve stalo dědictvím víry, lásky a naděje věřících. Sám papež se setkává při katechezi každou středu s tisíci lidí. Je nejvyšší čas, aby biskupové obnovili svoji roli katechety ve své katedrále a přispěli k obnově síly mnoha kněží, jáhnů, řeholníků, laiků, mužů a žen, kteří neúnavně a velkoryse pracují na poli katecheze.

Zpracováno podle *Introduzione al Congresso. La catechesi nel contesto della Nuova Evangelizzazione*. Publikováno na www.annusfidei.va.